

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมปัจจุบันได้ตระหนักถึงความสำคัญของเด็กเป็นอย่างมาก ดังที่สมัชชาใหญ่
องค์การสหประชาชาติมีมติประกาศในปี ค.ศ. 1979 หรือปี พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นวาระ
ครบรอบ 20 ปี ของการประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของเด็กเป็นปีเด็กสากล
(International Year of the Child) เพื่อให้ประเทศต่าง ๆ ได้จัดงานเฉลิม
ฉลองให้แก่เด็กตลอดความสนใจ เอาใจใส่ต่อการพัฒนาเด็กทั้ง ร่างกาย สติปัญญา
จิตใจ ในบรรดาภาระหน้าที่ที่ห้วงปวงที่สังคมมีต่อเด็ก การอบรมปลูกฝังให้เด็กเป็นคนดี
หรือเป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคมนั้น ๆ เป็นสิ่งที่ทุกสังคมควรกำหนดแนวทาง
ปฏิบัติให้บังเกิดผลดีแก่เด็กและความเจริญของสังคมนั้น

เนื่องในโอกาสงานปีเด็กสากล องค์การทุนส่งเสริมเด็กแห่งสหประชาชาติ
ได้กราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชขอพระราชทานพระบรม-
ราโชวาทแก่เด็กทั่วโลก พระองค์ได้ทรงเน้นความสำคัญของการอบรมปลูกฝัง ถ่ายทอด
สิ่งดีงามแก่เด็ก ดังนี้

เด็กเป็นผู้ที่จะได้รับช่วงทุกสิ่งทุกอย่างจากผู้ใหญ่ รวมทั้งภาระรับผิดชอบใน
การดำรงรักษาอิสรภาพและความสงบสุขของบ้านเมือง ดังนั้น เด็กทุกคนจึง
สมควรและจำเป็นที่จะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสม ให้มี
ความสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ต่าง ๆ พร้อมทั้งการฝึกหัดคิดเกล้าความคึก
ฉีกใจให้ประณีต ให้มีศรัทธามั่นคงในคุณความดี มีความประพฤติเรียบร้อยสุจริต

และมีปัญญาฉลาดแจ่มใสในเหตุในผล หน้าที่นี้เป็นของทุกคนที่จะต้องร่วมมือกัน
กระทำโดยพร้อมเพรียงสม่ำเสมอ ผู้ที่เกียก恭อนฉานชีวิตมากอน จะทองสงเคราะห์
อนุเคราะห์เหตุเกิดตามมาจากหลังควยการถายทอดความรุควมดีและประสุมการณ
อันมีค่าทั้งปวงให้ควยความเมตตา เอ็นดูและควยความบริสุทธิใจให้เด็กโศทราม
โคเขาใจและสำคัญที่สุดใหญ่จักคิกควย เหตุผลที่ถูกทอง จนสามารถเห็นจริงควย
ตนเองโคในความเจริญและความเลื่อมทงปวง

โดยนัยนี้ บิการการจิงทองสอนบุตรธิดา ที่จิงทองสอนอง คนรุนใหญ่จิง
ทองสอนคนรุนเล็ก และเมื่อคนรุนเล็กเป็นผู้ใหญ่ขึ้น จิงทองสอนคนรุนต่อ ๆ ไป
ไม่ให้ขาดสาย ความรุควมดี ความเจริญองงามทงมวดจิงจะแผไพศาล
ไปโคไม่มีประมาณ เป็นพื้นฐานองความพัฒนาศกอันยังยืนสืบไป

ปัจจัยสำคัญในการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ เด็กมีอยู่มากมายโคแก่
ทุกสิ่งทุกอย่างที่แวดล้อมตัวเด็ก ที่เด็กโคพบเห็นและโคสร้างประสุมการณการเรียนรุ
ทงทางตรงและทางอ้อมแก่เด็ก ดังนั้น สภาพสังคม ชุมชน สื่อมวลชน ฯลฯ
จิงล้วนมีอิทธิพลและมีบทบาทต่อการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์องเด็กทงสิ้น แต่หาก
จะมุ่งถึงสถาบันหรือบุคคลผู้มีส่วนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กโคโดยตรงแล้ว ก็เป็นที่ยอมรับ
ว่านั่นเป็นหน้าที่โคโดยตรงอง "บ้าน" อันหมายถึง พ่อ แม่ ผู้ปกครององเด็ก
และ "โรงเรียน" อันหมายถึงครูบาอาจารย์ทงปวง เพราะผู้ปกครองและครูเป็น
ผู้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเด็ก มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด สามารถให้การอบรมเลี้ยงดู
เด็กโคถูกต้องตรงตามความหมายที่ว่า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“พระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชพระ
ราชทานแก่เด็กทั่วโลกเนื่องในโอกาสงานปีเด็กสากล,” สยามรัฐ (3 มกราคม 2522) : 1.

การถูกรอบรุมเลี้ยงดูคือ การที่มีคำมุงรดาหรือผู้ดูแลเด็กปฏิบัติต่อเด็กและเรียกชื่อ
 ใหญ่เด็กปฏิบัติต่อคนและผู้อื่นไปในทำนองต่าง ๆ ฉะนั้นการรอบรุมเลี้ยงดูคือการที่ผู้
 เลี้ยงดูกับเด็กมีการติดต่อกันเป็นทางใหญ่เลี้ยงดูสามารถให้รางวัลหรือ
 ลงโทษการกระทำต่าง ๆ ของเด็กได้ นอกจากนี้เด็กยังมีโอกาสเฝ้าสังเกตลักษณะ
 และการกระทำต่าง ๆ ของผู้เลี้ยงดูควย ทำให้เด็กโคเลียนแบบผู้เลี้ยงดู...¹

นักการศึกษา นักวิชาการทั้งหลายทั้งในประเทศและต่างประเทศได้คำนึงถึง
 ความสำคัญของบ้านและโรงเรียนหรือผู้ปกครองและครูในการรอบรุมเลี้ยงดูสร้างคุณลักษณะ
 ที่พึงประสงค์แก่เด็กเป็นอย่างมาก ได้มีการกล่าวย่ำถึงเรื่องนี้เสมอมา

ในส่วนความสำคัญของบ้าน

คาร์ล จี การ์ริสัน (Karl G. Garrison) ได้ให้ความเห็นว่า
 "...บ้านเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการสร้างทัศนคติของบุคคล โดยเฉพาะอิทธิพล
 นี้จะมีต่อบุคคลในวัยเด็กก่อนวัยรุ่นมากกว่าต่อวัยรุ่นหรือตัวบุคคลผู้เจริญวัยสูงกว่าวัยรุ่น
 แล้ว..."²

¹คางเคื่อน พันธุมนาวิณ และ เพ็ญแข ประจนปัจจนึก, จริยธรรม
ของเยาวชนไทย (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520), หน้า 21.

²Karl G. Garrison, Psychology of Adolesences (New York :
 MCMLT Prentice-Hall Inc., 1951), PP. 180-181.

ไลล์ ทัสซิง (Lyle Tussing) ในข้อคิดว่า

บ้านซึ่งรวมถึงพ่อแม่และชีวิตครอบครัวกับทั้งสิ่งแวดล้อมทางกายภาพมีอิทธิพลยิ่งใหญ่ต่อเด็กซึ่งจะคงอยู่ตราบนานชีวิตของเขา พ่อแม่มีบทบาทอันสำคัญในพัฒนาการทางค่านิยมนิสัย บุคลิกภาพ และความคิดเห็นที่ผิดชอบของเด็ก พ่อแม่เป็นบุคคลแรกและคนต่อสำคัญที่สุดที่ก่อให้เกิดความรู้อุดมคติที่ปลอดภัย ความมั่นใจและความตระหนักในคุณค่าของตนเองแก่เด็ก เด็กซึ่งพ่อแม่มีไคหยิมยื่นความจำเป็นขั้นมูลฐานในการเสริมสร้างบุคลิกเหล่านี้ขึ้นอาจประสบความยากลำบากต่อไปตลอดชีวิต¹

สุภา มาลากุล ฅ อุษยา ให้ทัศนะสอดคล้องเช่นเดียวกันว่าการเลี้ยงดูของพ่อแม่มีความสำคัญต่อการสร้างบุคลิกภาพ ค่านิยมของบุคคลเป็นอย่างยิ่งนับตั้งแต่ในวัยทารกเป็นต้นมา²

สวัสดิ์ สุวรรณอักษร เห็นว่าผู้ปกครองมีบทบาทอย่างยิ่งต่อการอบรมเด็กและเป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบความประพฤติของเด็กมากที่สุด ใ้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำความผิดของเด็กต่อผู้ปกครองว่า

ท่านอาจป้ายความผิดใ้กับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอยแปดพื้นประการในสังคม เช่น โรงเรียน ครู สถานอบายมุข เพื่อน ๆ ของเด็ก เป็นต้น แต่ท่านอาจจะดูเ็นไปว่าตัวท่านเองนั้นยอมมีส่วนรับผิดชอบในเรื่องนี้มากที่สุด เพราะท่านเป็นผู้ใ้กำเนิด เป็นผู้ปกครอง เป็นผู้เ็นหน้าที่ใ้การศึกษารอบร้อมเลี้ยงดูตามกฎหมาย

¹Lyle Tussing, Psychology for Better Living (New York: John Wiley & Sons Inc., 1959), อ้างถึงใน วารุณี อมรทัต, จิตวิทยาเพื่อชีวิตที่ดี (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, 2521), หน้า 700.

²สุภา มาลากุล ฅ อุษยา, "การเสริมสร้างสุขภาพจิตที่ดีแก่เด็ก," ใน สุขภาพจิตศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 3. (กรุงเทพมหานคร: แผนกเผยแพร่และนิเทศความรู้ ศูนย์สุขภาพจิต กองสุขภาพจิต กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2521), หน้า 64.

เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกว่าคนอื่น ถ้าท่านไม่ให้การเหลียวแล ไม่ให้ความรักความเอาใจใส่ และไม่ปฏิบัติตามที่ของท่าน ท่านก็ควรยอมรับโดยคิดว่าท่านมีส่วนผิดมากกว่าคนอื่นใดทั้งสิ้น¹

ฝน แสงสิงแก้ว กล่าวเน้นถึงความสำคัญของบ้านหรือผู้ปกครองต่อการอบรมเด็กในแง่มุมของปัญหาเด็กเถรว่า "...เรื่องบ้านแตกหรือเรื่องครอบครัวไม่ปกติสุข เป็นเรื่องใหญ่ของเด็กเถร คำขวัญภาษาอังกฤษประโยคหนึ่งไพเราะมากกว่า "when family life stops Delinquency strats" ซึ่งหมายความว่า เมื่อครอบครัวไม่เป็นสุข เด็กเถรก็เกิดขึ้น"²

ในส่วนความสำคัญของโรงเรียนและครู

ชยันต นาคบุปผา ให้ทัศนะในเรื่องบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนและสถานศึกษาทุกระดับนับว่าเป็นอีกสถาบันหนึ่งที่สร้างอิทธิพลให้แก่อารมณ์ความรู้สึกนึกคิด หน้าที่ ซึ่งช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี มีวิงวอนไปกว่าสถาบันครอบครัวเลย เพราะเป็นที่ปรากฏอยู่เสมอว่า "เด็กยอมเชื่อโรงเรียน เชื่อครูมากกว่าพ่อแม่" โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่ให้การศึกษาเป็นแหล่งที่ถ่ายทอดส่งเสริมวัฒนธรรมต่าง ๆ ตามลักษณะสังคม ดังนั้น โรงเรียนจึงมีหน้าที่อบรมเด็กให้เป็นคนดี มีระเบียบวินัย มีความรู้ เพื่อก่อให้เกิดแนวความคิดสำหรับจะได้นำไปแก้ปัญหาซึ่งเด็กจะต้องประสบในชีวิตข้างหน้าอันจะเป็นสิ่งช่วยให้เกิดประโยชน์แก่การดำรงชีวิตให้มีความสุขในสังคม และมีส่วนช่วยให้

¹สวัสดิ์ สุวรรณอักษร, "ใครว่าเด็กไม่สำคัญ," สยามรัฐ (12 มกราคม 2517):7.

²ฝน แสงสิงแก้ว, "สุขภาพจิตในโรงเรียน," ใน พัฒนาการของวัยรุ่น, ม.ป.ท., ม.ป.ป., หน้า 24.

สังคมเป็นไปในลักษณะที่พึ่งตามความสามารถและอรรถภาพของตนด้วยในฐานะที่เป็นพลเมืองดีคนหนึ่งในสังคมประชาธิปไตย..."¹

ริชาร์ด แอด เคอร์ (Richard L. Ferr) ให้ข้อสรุปถึงความสำคัญของโรงเรียนว่าโรงเรียนไม่มีหน้าที่แก้พฤติกรรมที่ผิดพลาดของผู้ใหญ่ แต่โรงเรียนเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่พัฒนาบุคคลในสังคมโดยตรงด้วยการอบรมสั่งสอนบุคคลตั้งแต่วัยเด็ก²

ความสำคัญของบ้านกับโรงเรียนหรือผู้ปกครองกับครูในเรื่องการมีส่วนร่วมโดยตรงและสำคัญที่สุดต่อการอบรมบ่มนิสัยตลอดจนให้ความรู้ความชำนาญทาง ๆ อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งที่โลกนำมาด้วยอมชัมให้เห็นสิ่งสำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งอันจะละเอียไปเสียมิได้ นั่นคือการที่บ้านกับโรงเรียนจะก่อคุณแลอบรมเด็กอย่างสอดคล้องประสานกันให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี สุมณ อมรวิวัฒน์ กล่าวถึงความจำเป็นในเรื่องนี้ด้วยข้อเปรียบเทียบที่ชัดเจนว่า

¹ ชัยนาค นาคบุปผา, จิตวิทยาวัยรุ่นกับการศึกษา (เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2515), หน้า 259 - 260.

² Richard L. Derr, "Can School Achieve Their Purposes? A Reply to Jencks," The Elementary School Journal 75 (November 1974) : p.90.

เด็กมีผู้บั้นเขารั้ง 3 พวก คือ ผู้ปกครอง ครู และสิ่งแวดล้อมในสังคม เมื่อใดที่คน 3 พวกนี้ เอาแต่ใจตัวเอง ทางพวกันตกแต่งตัวเด็กไปความใจชอบ ผลก็คือเด็กก็จะกลายเป็นรูปร่างที่บิดเบี้ยวไม่งดงาม แต่ถ้าง 3 ฝ่ายร่วมมือกัน ทั้งตัวเด็กเองก็ร่วมมือแต่งตัวเองควยแล้ว ผลงานก็จะออกมาดี กล่าวคือ ใดเด็กที่เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดีในสังคม¹

ฝน แสงสิงแก้ว กล่าวยืนยันความสำคัญของการร่วมมือระหว่างบ้านกับ โรงเรียนเช่นกันว่า "...เรามีสถิติว่า ถ้าพ่อแม่หันหน้ามาปรึกษาควยจะแก้ปัญหาได้ กว่า 50% และถ้างครูและพ่อแม่ร่วมกันทุก ๆ ฝ่าย จะแก้ปัญหาได้กว่า 80%"

อย่างไรก็ตาม การทำงานร่วมกันไม่ว่าระหว่างบุคคลใดในภารกิจใด การทำงานนั้นจะเกิดความประสานร่วมกันได้เป็นอย่างดีนั้น สิ่งสำคัญเบื้องต้นที่บุคคล ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทำงานต้องทราบตรงกันคือ จุดมุ่งหมายหรือความตองการของแต่ละฝ่าย ในเรื่องการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในตัวเด็กก็เช่นกัน การศึกษาที่สนใจของผู้ปกครอง และครูเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และการศึกษาความสัมพันธ์ของความคิดเห็นของ คนสองกลุ่มนี้จึงเป็นสิ่งที่น่ากระทำ จากข้อเท็จจริงปรากฏว่าในปัจจุบันนี้สังคมไทยยังไม่ได้ ให้ความสนใจในเรื่องการศึกษาและกำหนดให้แน่นอนว่าในสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการ ปกครองเช่นนี้ชาติไทยพึงประสงค์เด็กที่มีลักษณะอย่างไร ทั้งขณะนี้เป็นผู้คนสมัยที่ค่านิยมต่าง ๆ ในสังคมกำลังเปลี่ยนแปลงจากดั้งเดิมอย่างรวดเร็วด้วยอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ มากมาย ดังที่ สุมน อมรวิวัฒน์ กล่าวปรารภว่า

¹สุมน อมรวิวัฒน์, การสอนสังคมศึกษาในชั้นประถม (กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 1.

²ฝน แสงสิงแก้ว, "สุขภาพจิตในโรงเรียน," หน้า 27.

ทัศนะในเรื่องของชีวิตที่ความชั่ว ความประพฤติกิริยามารยาทต่าง ๆ ก็แปรปรวนไปจากเดิม...ความเจริญและความเปลี่ยนแปลงของสิ่งใหม่ ๆ ใค้หลังไหล เขามาอย่างรุนแรงและรวดเร็วจนทำให้ความรู้ดีนึกคิดของคนตามไม่ทัน เกิดความสับสนในเรื่องของความดี...ความสับสนเช่นนี้ยอมตกทอดมาถึงเด็กอย่างมากมาย จนแมครู ผู้ปกครอง หรือสังคมเองก็ไม่อาจตัดสิน ไม่อาจให้เหตุผลใดว่าสิ่งใดถูกผิดแต่อย่างใด¹

จากมูลเหตุและปัญหาดังกล่าวข้างต้นอันสรุปได้ว่าโดยเหตุที่ผู้ปกครองและครูเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่โดยตรงที่สุดในการอบรมปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่เด็ก ทัศนะของผู้ปกครองและครูในเรื่องนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรแก่การศึกษา ทั้งการศึกษานี้ จะทำให้เห็นผล เปรียบเทียบระหว่างทัศนะของบุคคลทั้งสองฝ่ายว่ามีความคล้อยตามหรือขัดแย้งกันอย่างไร เพราะการให้การศึกษาและอบรมแก่เด็กย่อมไม่บรรลุผลดีเท่าที่ควร ถ้าหากบ้านอบรมไปทางหนึ่งและโรงเรียนอบรมไปอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ยังเป็นการพยายามแสวงหาความต้องการของผู้ปกครองและครูในส่วนที่เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กในสังคมปัจจุบันซึ่งน่าจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่มีประโยชน์แก่การนำไปใช้ในการจัดการศึกษาหรือการวางหลักสูตรการศึกษา หรือการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กไทยได้บ้าง สิ่งเหล่านี้เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในทัศนะของครูประจำชั้นและผู้ปกครองในกรุงเทพมหานคร" และโดยมุ่งยึดหลักการว่าการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานและเป็นการศึกษาภาคบังคับสำหรับเด็กทุกคน ที่มุ่งเน้นการปลูกฝังคุณลักษณะทุกด้านทั้งในส่วนของความรู้ทางวิชาการและเรื่องของคุณธรรม จรรยา มารยาท และการประพฤติปฏิบัติตนต่าง ๆ การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาเกี่ยวกับนักเรียน

¹สุมน อมรวิวัฒน์, "การสอนสังคมศึกษาในชั้นประถม, หน้า 3.

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นปีสุดท้ายของระดับประถมศึกษาตามหลักสูตร
 ประถมศึกษา พ.ศ. 2521 เพื่อศึกษาว่าเมื่อบุคคลหนึ่งได้ผ่านการศึกษาเรียนรู้จนกระทั่ง
 ตลอดระบบการศึกษา ระดับประถมศึกษาแล้ว บุคคลนั้นควรจะมีลักษณะที่พึงประสงค์อย่าง
 ไรบ้างทั้งในด้านความรู้และคุณธรรมอื่น ๆ ในทัศนะของผู้มีส่วนในการศึกษาและอบรม
 แก่เด็กอย่างใกล้ชิดที่สุดคือผู้ปกครองและครู

อนึ่ง การเน้นถึงทัศนะของครูประจำชั้นเพราะครูประจำชั้นย่อมมีความใกล้ชิด
 และมีบทบาทหน้าที่ในการอบรมเด็กมากกว่าครูผู้สอนวิชาต่าง ๆ ทั่วไป ผู้วิจัยจึงได้เลือก
 ครูประจำชั้นเป็นตัวแทนในการแสดงทัศนะทางฝ่ายครู

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูประจำชั้นและผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัดในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึง
 ประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนะของครูประจำชั้นกับผู้ปกครองของ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัดในกรุงเทพมหานคร
 เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานในการวิจัย

ครูประจำชั้นและผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถม
 ศึกษานานาชาติในกรุงเทพมหานครมีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 6 คล้ายคลึงกัน

1. ครูประจำชั้นและผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูประจำชั้นและผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2521 ในโรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัดในกรุงเทพมหานคร คือในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กรมสามัญศึกษา กรมการฝึกหัดครู ทบวงมหาวิทยาลัย และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
2. จำนวนตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูประจำชั้น 150 คน และผู้ปกครอง 450 คน
3. เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นเรื่องที่กว้างขวางอย่างยิ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวบรวมและเรียบเรียงจากทัศนะของครูประจำชั้นและผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งได้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับเรื่องนี้จำนวนรวม 72 คน รวมทั้งจากหนังสือเอกสาร ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในที่สุดจึงประมวลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เป็น 6 ด้าน ประกอบด้วยด้านการเรียน ด้านสุขอนามัย ความปลอดภัย ด้านเศรษฐกิจ ด้านอุปนิสัย บุคลิกภาพ ด้านสมาชิกที่ดีของครอบครัว และด้านพลเมืองดีของชาติ
4. การวิจัยครั้งนี้ไม่คำนึงถึงตัวแปรในด้านภูมิหลังทางเศรษฐกิจ การศึกษาของครูประจำชั้นและผู้ปกครองที่เป็นตัวอย่างประชากร

ความจำกัดของการวิจัย

ถ้อยคำภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามอาจมีบางตอนที่ค่อนข้างเข้าใจยากอยู่บ้างสำหรับบุคคลทั่วไป ไปที่มิได้อยู่ในวงการศึกษาก็ว่าผู้วิจัยจะพยายามหลีกเลี่ยงคำศัพท์

เฉพาะทางวิชาการและได้เปลี่ยนคำศัพท์เหล่านั้นเป็นถ้อยคำที่บุคคลทั่วไปเข้าใจง่ายขึ้น แต่ก็ยังมีคำศัพท์บางคำที่จำต้องคงไว้ เพราะเป็นคำหลักที่ไม่อาจแปลหรือให้ความหมายได้ถูกต้องเท่าคำศัพท์เดิมนั้น หรือการแปลหรือให้ความหมายเพิ่มเติมจะให้ความหมายที่แท้จริงเปลี่ยนแปลงไป

ขอตกลงเบื้องต้น

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามทัศนคติของครูประจำชั้น และผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัดใน กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นเครื่องมือที่เชื่อถือได้ เพราะสร้างขึ้นโดยยึดหลักการดำเนินงานวิจัยทุกขั้นตอน
2. ครูประจำชั้นและผู้ปกครองที่ใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้ตอบแบบสอบถามตามสภาพที่เป็นจริงทุกประการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาหนังสือ เอกสาร และผลงานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของบุคคลทั่วไป เยาวชน รวมทั้งนักเรียนประถมศึกษา และสำรวจทัศนคติของครูประจำชั้นและผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาในด้านความรู้ ทัศนคติและทักษะในการดำรงชีวิต
2. ประมวลและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้จากการศึกษาและสำรวจดังข้างต้น เป็นแบบสอบถามฉบับชั่วคราวแบบมาตราส่วนประเมินค่า
3. นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านพิจารณา และนำไปทดลองใช้กับครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 9 คน และผู้ปกครองของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 27 คน ในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างประชากร

4. วิเคราะห์แบบสอบถามด้านรูปแบบเนื้อหา และภาษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์
5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับตัวอย่างประชากรซึ่งได้แก่ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 150 คน และผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 450 คน ในโรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัดในกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท
6. วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของความสัมพันธ์ระหว่างทัศนะของครูประจำชั้นกับผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางและความเรียง.

7. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอแนะ

คำจำกัดความ

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึงลักษณะอันดีที่เป็นที่ต้องการ ในที่นี้แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ด้านการศึกษา ด้านสุขอนามัย ความปลอดภัย ด้านเศรษฐกิจ ด้านอุปนิสัย บุคลิกภาพ ด้านสมาชิกที่ดีของครอบครัว และด้านพลเมืองดีของชาติ
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัดในกรุงเทพมหานคร คือ ในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กรมสามัญศึกษา กรมการฝึกหัดครู ทบวงมหาวิทยาลัย และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

3. ครูประจำชั้น หมายถึงครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัดในกรุงเทพมหานคร คือในสังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร กรมสามัญศึกษา กรมการฝึกหัดครู ทบวงมหาวิทยาลัย และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

4. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัดในกรุงเทพมหานคร คือ ในสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร กรมสามัญศึกษา กรมการฝึกหัดครู ทบวงมหาวิทยาลัย และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

5. ทักษะ คือ ความคิดเห็น ความคิดหรือการลงความเห็นในสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่¹ ในที่นี้หมายถึงความคิดเห็นที่ได้แสดงออกในการตอบแบบสอบถาม

6. ความรู้ คือความสามารถเข้าใจและระลึกได้ในเรื่องราวและสิ่งต่าง ๆ²

7. ทักษะ คือ ความคล่องแคล่ว หนักแน่นในการนึกคิด พิจารณาไตร่ตรองตัดสินใจหรือกระทำสิ่งใด ๆ ก็ตาม³

¹Carter V. Good, Dictionary of Education, 3rd. ed.

(New York: McGraw-Hill Book Co., 1973), p. 399.

²Ibid., p. 325.

³Ibid., p. 539.

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษา ครู และผู้ปกครองได้ทราบทัศนะของครูประจำชั้นและผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เป็นการให้ข้อมูลเพื่อการจัดการอบรมเด็กให้สอดคล้องกันระหว่างโรงเรียนกับบ้าน
3. เป็นแนวทางในการนำไปใช้วิเคราะห์เพื่อปรับปรุงหรือสร้างจุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษาในโอกาสต่อไป
4. เป็นแนวทางในการนำไปศึกษาและกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเยาวชนไทยต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย